

E · R · · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

HOOAJA
SÜSPONSOR

LIVIKO
alates 1898

RADISSON COLLECTION
TALLINN

BioBlock®

NORDIC
CATERING

NORDAID

PAKEND & PRINT
DROOGIBESKID

BAS WIEGERS ja AGE JUURIKAS

KLAVER
AGE JUURIKAS

ERSO

DIRIGENT
BAS WIEGERS

2

VEEBRUAR
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

LIINA SUMERA
MANUEL DE FALLA
IGOR STRAVINSKI

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleavad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

BAS WIEGERS JA
AGE JUURIKAS

AGE JUURIKAS klaver
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Orkestri kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent BAS WIEGERS

| kell 18 — eelkontsert

Liina Sumera. „Conatus“ (2018)

Vestlusringis on Guido Gualandi, Bas Wieggers ja Liina Sumera.

| kell 19 — sümfooniakontsert

Liina Sumera (1988)

„Kimäär“ (2024, esiettekanne)

Manuel de Falla (1876—1946)

„Ööd Hispaania aedades“ (1916) ~25'

En el Generalife / Generalifes

Danza lejana / Kauge tants

En los jardines de la Sierra de Córdoba / Córdoba mäestiku aedades

vaheaeg

Igor Stravinski (1882—1971)

„Kevadpühitus“ („Pildid paganlikust Venemaast“, 1913) ~33'

I osa — *Adoration de la terre / Maa kummardamine*

Introduction / Sissejuhatus

*Les augures printaniers: Danses des adolescentes / Kevadised
ennustamised: neidude tants*

Jeu du rapt / Röövimise mäng

Rondes printanières / Kevadised ringmängud

Jeux des cités rivales / Hõimude võistumäng

Cortège du sage / Tarkade saabumine (protsessioon)

Le sage / Tark

Danse de la terre / Maa tants

II osa — *Le sacrifice / Ohver*

Introduction / Sissejuhatus

Cercles mystérieux des adolescentes / Neidude salamängud

Glorification de l'élue / Väljavalitu ülistamine

Evocation des ancêtres / Esivanemate vaimude äratamine

Action rituelle des ancêtres / Esivanemate rituaalne kombetalitus

Danse sacrée: l'élue / Suur pühitustants: väljavalitu

Kontserdist teevad otseülekanne Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestised on ka järelkuulatavad ja -vaadatavad.

Liina Sumera (1988)
„Kimäär“ (2024, esiettekanne)

Tänasel kontserdil kõlab esiettekandena Liina Sumera teos pealkirjaga „Kimäär“. Ühtlasi on see noore helilooja esimene kokkupuude Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Liina Sumera alustas muusikuteed klaveri- ja flöödiõpingutega oma sünnilinnas Tartus. Kooliaega jäävad ka tema esimesed kompositsioonid. Liina (neiupõlvenimega Kullerkupp) on meenutanud:

„Elleri päevil tegelesin mõningal määral heliloominguga — 12-aastasest peale kirjutasin laule. Vihikud olid täis kirjutatud. Eeskujusid oli mul palju, mõned lood olid džässihõngulised, mõned progestiilis. Otsisin oma joont. Üldist pilti vaadates võiks tollast stiili nimetada poprokiks.“

Heino Elleri nimelise Tartu Muusikakooli lõpetamise järel õppis Sumera Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias kompositsiooni Helena Tulve ning elektronmuusikat ja helirežiid Margo Kõlari juhendamisel. Seejärel täiendas ta end Sibeliuse akadeemias elektronmuusika ning filmi- ja videomängude muusika alal. Liina Sumera looming on peamiselt seotud filmi ja teatriga. See on andnud talle võimaluse katsetada väga erinevate kompositsioonitehnikatega ning sünteesida muusika loomisel elektroonilisi ja akustilisi kõlavahendeid. Mõni aasta tagasi on ta ühes intervjuus kõnelenud:

Liina Sumera. © Mait Jürriado.

„Ma ei soovi jääda ainult teatri- ja filmimuusika heliloojaks. Kontserdimuusika loomine annab teistsuguse vabaduse: kirjutamisel ei tea alati, kuhu teos välja areneb. Mulle meeldib raamidest välja

minna ja leiutada [---] meeldib mõelda nii, et kontserdimuusika kirjutamine on võrreldav filosoferimisega ja seeläbi ma oma hinges kasvan. Filmis tuleb toetada tunnet ja püsida pildist lähtuvas raamistikus. Nüüdisaegne kunstmuusika on vabam keskkond. Sellega tegelemine arendab inimest hingelt ja vaimult palju rohkem. See ei tähenda aga, et filmimuusikat oleks lihtne kirjutada — filmimuusikas on oma keerukus, ilu ja valu.“

Liina Sumera looming on pälvinud tunnustusi nii kodu- kui ka välismaal. Olgu näiteks teose „Conatus“ edukas ettekanne 2018. aasta Eesti Muusika Päevadel ning sama teos valiti Budapestis toimunud rahvusvahelisel heliloojate rostrumil soovitatud teoste nimekirja. Aastal 2019 omistati Liina Sumerale teatripreemia originaalmuusika eest teater NUKU (praegune Eesti Noorsooteater) lavastustele „Gulliveri reisid“ ja „Vari“. Tuntuks on saanud tema orkestrisüit muusikast mängufilmile „Supilinna salaselts“, mis oli 2017. aastal toimunud XII noorte laulu- ja tantsupeo „Mina jään“ kavas. Sumera viimaseks kaalukaks tööks on muusika ajaloolisele filmitriloogiale „Apteeker Melchior“ (2021–2023). Täna kõlavat teost on Sumera kirjaldanud järgnevalt:

„Sõna „kimäär“ (ingl *chimera*) on pärit Kreeka mütoloogiast ja viitab olevusele või olendile, mis koosneb erinevate liikide või elementide kombinatsioonist. Hesiodose järgi on ta eestpoolt lõvi, tagantpoolt madu ja keskelt tuld sülgav kits. Seda sõna kasutatakse sageli kirjeldamiseks midagi ebatavalist, illusoorset või fantastilist.

Kimääri tähendus on avardunud ka väljapoole Kreeka mütoloogiat ning tänapäeval võib see viidata näiteks geneetika valdkonnas kasutatavale teaduslikule terminile, mis kirjeldab organismi erinevate geneetiliste omadustega rakkude olemasolu.

Kimäär võib olla illusioon või unistus, mille poole püüeldakse, kuid mis mitte kunagi ei täitu. See võib olla ka unenägu, kus kogeme erinevate elementide, inimeste, fantaasiate ja olukordade sulandumist, mis ärkvel olles tundub seotetu sündmuste jadana või lausa groteskne. Unes võib kokku sulanduda minevik ja tulevik, reaalsus ja fantaasia, luues unikaalseid kombinatsioone, millel võib olla sügavam tähendus meie alateadvuse ja hingemaailma kohta. Kimääri võiksime näha kui salapärast kunsti, mis ühendab meid meie enda sisemise maailmaga ning avab ukse unustatud või peidetud aspektidele meie endi olemuses.“

Manuel de Falla.

Manuel de Falla (1876—1946) **„Ööd Hispaania aedades“ (1916)**

Hispaania ainestik oli prantsuse heliloojaid köitnud juba sajandeid, 20. sajandi alguses esile kerkinud hispaania heliloojaid paelus aga omakorda Pariisi rikas kunsti- ja muusikaelu ning seal avanev võimalus enesetäiendamiseks, oma loomingu tutvustamiseks ning loominguliste impulsside rikastamiseks. Hispaania muusika mõjudest võime kõnelda Debussy, Raveli ja Dukas' loomingus ning prantsuse muusika espiid kuulda hispaanlaste Isaac Albénize, Manuel de Falla, Joaquín Turina ja Enrique Granadose teostes, kes erinevaid aastaid Pariisis oma muusikalisi käsitööskusi ning stiili- ja vormitunnust lihvisid. Neist suurima tunnustuse pälvinud Manuel de Falla on oma Pariisis veedetud aastast (1907—1914) rääkides rõhutanud: „Poleks olnud Pariisi, oleksin jäänud Hispaaniasse ja vajunud seal tumedasse minevikku.“

De Falla sündis 1876. aastal Andaluusias Cádizis. Juba Madridi konservatooriumis õppides äratas ta tähelepanu pianistina ja võitis mitmeid konkursse. Tema kompositsiooniõppejõud oli hispaania rahvusliku koolkonna rajaja Felipe Pedrell. De Falla varase loomingu hulka kuulusid laulud, klaveripalad ja aastail 1901—1903 loodud viis *zarzuela*'t. Suure tunnustuse pälvis ta 1905. aastal valminud ooperiga „Lühike elu“ („La vida breve“).

Aastail 1907–1914 elas de Falla Pariisis. „Debussy, Ravel, Florent Schmitt ja Paul Dukas olid minu parimad sõbrad. Mind innustas komponeerima eriti Dukas, kes minu teoseid ka tutvustas,“ on helilooja kirjutanud. Neilt oli tal palju õppida. De Fallat üllatas prantslaste huvi tema kodumaa vastu. Teda vaimustas Raveli „Hispaania rapsoodia“, selle hispaaniaalik karakter, kuid ta leidis, et „Raveli Hispaania on idealiseeritud — selline nagu ta oma baski päritolu ema kaudu tundma oli õppinud“. Debussy klaveripala „Õhtud Granadas“ kuuldes tõdes de Falla tunnustavalt, et teosel, mis ei sisalda ühtegi tõelist folkloorielementi, on Hispaania koloriit: „Siin on meie ees Andalusia, tõde ilma autentsuseta, võiks öelda...“ Debussyst inspireerituna hakkas ta komponeerima kolme nokturni klaverile. Esimesele neist andis ta pealkirja „Generalifes“. Ta ei olnud kunagi käinud selles iidse linnas ega kogenud vahetult Granada ega Alhambra muinasjutulist atmosfääri. Küll aga oli ta kodustelt palunud saata Pariisi albumi „Hispaania aiad“, kus leidis ka hulk katalaani maalikunstniku Santiago Rusiñoli värvilisi reproduktioone neist paigust. Pariisis õppinud Rusiñoli maastikumaalid olid tugevasti mõjustatud impressionistidest.

Pariisis elavad kaasmaalased Isaac Albéniz ja pianist Ricardo Viñes soovitasid de Fallal nokturnid ka orkestreerida ja nii valmis omalaadne sümbioos sümfoonilisest poeemist ja klaverikontserdist pealkirjaga „Õöd Hispaania aedades“ („Noches en los jardines de España“, 1916) pühendusega Viñesile. Too oli üks Debussy ja Raveli muusika parimaid esitajaid ning tema repertuaaris leidsid kindla koha ka Albenize, Granadose ja de Falla teosed. Veel on de Falla meenutanud:

„Pariisis veetsin seitse unustamatut aastat. Tollal kirjutasin ka oma „Õöd Hispaania aedades“. Ma olin oma kodumaast nii kaugel ja võib-olla maalisin oma „Õöd“ veel kaunimaks, kui need seal tõelisuses on. Seda Pariisi pärast...“

Partituuri tiitellehele kirjutas autor pealkirjale lisaks veel „Sümfoonilised impressioonid klaverile ja orkestrile“. Teose esiettkanne toimus Madridi kuninglikus ooperiteatris aprillis 1916, soleeris José Cubiles, dirigeeris Enrique Fernández Arbós. Aasta varem oli sündinud üks tema populaarsemaid teoseid, ballett „Suur võlur armastus“ („El amor brujo“).

Oma muusikas ühendab de Falla prantsuse impressionistide väljenduslaadi hispaania, täpsemalt andalusia rahvamuusika meloodiate ja rütmidega, luues väga omapärase kõlamaailma. Andalusia meloodiad toituvad suuresti araabia muusika melismaatilistest meloodiakäikudest ja nõtkelt muutuvatest või ka ostinaatselt korduvatest rütmimustritest. Oli ju

Hispaania, Araabia ja Akvitaania õukondade kultuur sajandeid tagasi tihedalt läbi põimunud. Siin on de Falla muusikale nii iseloomulikku melanhooliat ja rituaalset maagiat. Kontserdi kavalehele kirjutas autor teost tutvustades:

„Väliselt meenutab teos kolmeosalist klaverikontserti, kus klaver, vaatamata kõigile tehnilistele nõuetele ja säravatele passaažidele, ei võta iseseisva sooloinstrumendi funktsiooni, vaid on sümfoonilises kõlas üks orkestrikoosseisu osa. Kogu teose aluseks on peenelt liigendatud, näiliselt monotoonselt korduv, kuid varieerudes üha uusi varjundeid omandav teema, mis läbib teost tervikuna.“

Esimene osa („Generalifes“) elustab kujutluspildi Granada lähistel asuvast mauri kuningate iidsest suveresidentsist ja seda ümbritsevatest kuuvalgusse uppunud aedades, suveöö vete- ja valgusemängudest. Teine osa („Kauge tants“) toob kuulajani kaugusest kostuva melanhoolse varjundiga meloodia, keelpillide kitarrimängu imiteerivate kõladega saadetud mustlastantsu, mis viimases osas („Córdoba mägismaa aedades“) muutub kord kirglikuks andalusia *polo*'ks, kord mustlaste *sambra*'ks.

ERSO on kõnealust teost esitanud aastatel 1958 (dirigent Juri Aranovitš solist Aleksandr Johheles), 2012 (dirigent Arvo Volmer, solist Elle-Riin Volmer) ja 2021 (dirigent Ainārs Rubiķis, solist Anna Szatucka).

Igor Stravinski (1882—1971)

„Kevadpühitus“ („Pildid paganlikust Venemaast“, 1913)

Vaevalt leidub 20. sajandi muusikaloos heliloojat, kes oma loometeel oleks läbinud nõnda suuri stiilipöördeid kui Igor Stravinski. Tema loomingu metamorfoosid põhjustasid sageli hämmingut, ägedaid diskussioone ja teravat vastuseisu, kuid alati leidsid need kiirelt järgijaid ning mõjutasid Euroopa ja hiljem Ameerika muusika arengusuundi laiema määral. Stravinski on parim näide loojaisiksusest, kes sünteesis oma muusikas sügavalt rahvusliku alge kosmopoliitse universaalsusega.

Stravinski looming jaguneb kolme suurde stiiliperioodi. Varane, vene periood hõlmab muusikat alates aastal 1905 Peterburis sündinud teostest kuni Puškini–ainelise koomilise lühiooperini „Mavra“ (1922). Selle perioodi krooniks said koostöös impressaario Sergei Djagilevi ja tema balletitrupi tantsijate ning nimekate kunstnike–koreograafidega Pariisis sündinud balletid „Tullilind“ (1910), „Petruška“ (1911) ja „Kevadpühitus“ („Le Sacre du printemps“, 1913). 1914. aastal lahkus Stravinski lõplikult Venemaalt. Järgmised veerandsada aastat elas ta erinevais paigus Šveitsis ja Prantsusmaal ning aastail 1934—1939 püsivalt Pariisis.

Esimeste ballettide uudne helikeel ja tohutu publikumenu ning tema enese intrigeeriv ja erilist vaimsusst kiirgav isiksus tõid Stravinski Pariisi vaimuelliidi huvikeskmesse. Tema lähedasse suhtlusringi kuulusid peagi Debussy, Ravel, Satie, de Falla ning uue kunsti ja kirjanduse juhtfiguurid Picasso, Matisse, Benois, Cocteau, Claudel ja Proust. Pariis oli tollal Euroopa muusika pealinn, erinevate kultuuride ristumispaik ja uute ideede sepikoda. Pariisi maailmanäitused olid äratanud huvi orientaalsete eksootika vastu, Stravinski lisis tugeva annuse vene eksootikat, mis oli sealsele snoblikule publikule samavõrd võõras ja ligitõmbav.

1913. aasta 2. aprillil avati Pariisis 2000 istekohaga juugendstiilis teatri- ja kontserdisaal Théâtre des Champs-Élysées. Mais andis seal esmakordselt etendusi Pariisis juba viiendat hooaega tegutsev Djagilevi balletitrupp, kavas Stravinski 1910. aastal Châtelet' teatris ülimenukalt lavaelu alustanud „Tulilind“ ning Rimski-Korsakovi muusikaga ballett „Šeherezade“. Mõned päevad hiljem esietendus Debussy ballett „Mängud“, mille tegevus leiab aset tenniseväljakul. Peenema publiku pahameel, mille osaliseks nõnda proosaline süžee sai, ei olnud aga võrreldav skandaaliga, mis puhkes 29. mail, kui lavale tuli Stravinski muusikaga ballett „Kevadpühitus“ ja eesriide avanedes alustasid barbaarset tantsu pastlais tantsijad. Kontrastist laval toimuva ja etendust vaatama tulnud publiku ning tema ootuste vahel annavad aimu Jean Cocteau meenutused:

„Kohal on frakkides ja pärlitest üle kuhjatud dekolteedes, peakaunistuste ja paabulinnusulgedega ehitud mondäanne publik. Siin on ka pilkupüüdvates kaltsudes esteete, kes põlgusest loožides istuvate inimeste vastu on valmis uut teost igal juhul juubeldustega vastu võtma.“

Sellest suure skandaaliga lõppenud esietendusest on palju kirjutatud. Kuulajate hulgas oli tol etendusel aga ka neid, kes mõistsid, et tegemist on erakordse, tantsukunsti ja muusika arengus uusi perspektiive avava teosega. Tänapäeval peetakse „Kevadpühitsust“ 20. sajandi silmapaistvaimaks orkestriteoseks. Milles seisnes selle uudsus? Juba ainekstikus eneses, millele viitab ka lavateose alapealkiri „Pildid paganlikust Venemaast“. Koreograafia aluseks pole mitte läbivalt jutustav süžee, vaid siin järgnevad üksteisele olustikulised või rituaalsed tantsud. Autor on meenutanud:

„Kui ma Peterburis „Tulilinnu“ viimaseid lehekülgi komponeerisin, tõsis täiesti ootamatult mu silme ette nägemus suurest paganlikust peost: vanatargad istuvad ringis ja jälgivad noore tütarlapse surmatantsu. Tütarlaps ohverdatakse, et lepitada kevadet. Kuid minu visiooni ei juhtinud veel konkreetne muusikaline idee.“

Stravinskil oli käsil mitmeid muid töid, mistõttu läks teose valmimiseni veel kolm aastat. Libreto valmis koostöös tulevase balleti lavakujunduse ja kostüümide autori, arheoloogi ja vanaslaavi ajaloo parima tundja Nikolai Roerichiga, kellega helilooja kohtus ka vene rahvakunsti keskuses Talaškino mõisas, kus tal oli võimalus üles kirjutada mitmeid arhailisi rahvaviise. Muusikaline visioon omandas peagi selgemad kontuurid. Ühest helilooja kirjast võib lugeda: „Minu teos peab vahendama tunnet inimese ja Maa tihedast seotusest [---] mulle näib, et ma olen kevadrütmide saladusse tunginud ja et ka muusikud hakkavad seda tunnetama.“

Teose rütmide ürgne stiihia, mida pingestavad pidevalt muutuvad meetrumid, oligi omal ajal ennekuulmatu. Selle polürütmilised ja polüharmoonilised kihistumised lõhuvad muusika korrapärasest kulgu ja loovad teravalt dissoneerivaid, klastrilaadseid kõlakooslusi. Esile tõusevad lühikeste, pidevalt varieeruvate ja tämbrites ümber värvuvate meloodia- ning rütmimustrite ostinaatsed kordused. Keelpillide ebatavaliste mänguvõtetega jälgendatakse löökpillide kõlaefekte. Nende roll on ülisuures orkestrikoosseisus eriti kaalukas. Muusikast endast ägedamatki vastuseisu leidis aga Nižinski klassikalisest tantsust eemalduv koreograafia.

„Kevadpühitus“ koosneb kahest suurest osast, mis omakorda liigenduvad pealkirjastatud alaosadeks. Esimene osa („Maa kummardamine“) algab rahvaviisil põhineva fagotisoologa, millele kõlab vastuseks inglissarve „kevadekutse“. Helilooja selgitas:

„Tahtsin edasi anda looduse kohkumist ilu ees, tahtsin näidata pühalikku kartust keskpäevase päikese ees. Vana naine tunneb looduse saladusi ja jagab noorukitele õpetusi rituaaliks. Nood tunnetavad kevade pulsilööke, mis kõlavad läbi nende endi veel vaoshoitud rütmide. Tütarlapsed tulevad jõe äärest ja punuvad pärga. Noormeeste salga rütmides on tunda, et kaks hõimu peavad teineteisele vastu astuma. Nad lahknevadki gruppidesse ja asuvad omavahel võitlusse. On kuulda lähenemas pidulikku protsessiooni. Saabub ka vana hallipäine paganlik preester, kes õnnistab Maad. See on märguandeks uutele rütmidele. Algab metsik tants, täis uut energiat. See on Maa tants.“

Teise osa („Ohver“) kohta on Stravinski kõnelenud:

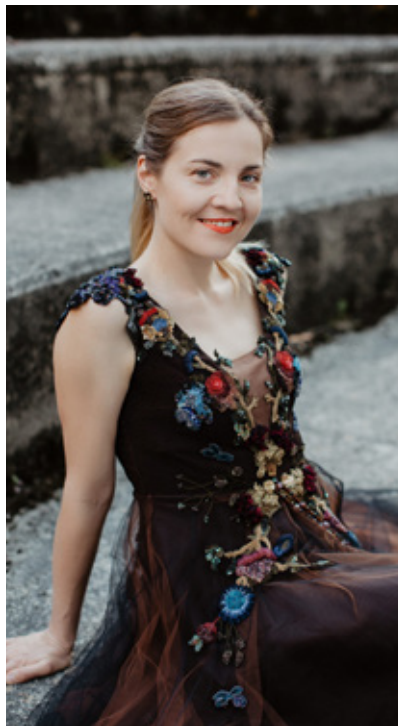
„See algab tütarlaste vaoshoitud tantsuga. Sissejuhatuses kõlab salapärane laul, mis seda tantsu saadab. Tütarlaste ringtants jääb väljavalitud neiu ringi keskele, kust ta ei saa enam lahkuda. Väljavalitu peab andma oma jõu edasi kevadele. Piduliku tantsuga kutsutakse esivanemate vaime. Kui väljavalitu elujõud kaob, haaravad esivanemad ta kätele ning tõstavad üles taeva poole. Aastaring on täis, kevad algab taastärkavate loodusjõudude rütmidega.“

Stravinski orkestripartituur on wagnerlike mõõtmetega, kuid orkestri kui hiigelinstrumenti käsitus tavapärasest hoopis erinev. Puhkpillide hulgas on viiesele koosseisule lisaks kontrafagotid, basstrompet, basstuubad, kahele timpanimängijale lisanduvad tamtamm, triangel, taldrikud ja ladina-ameerika päritolu löökpill güiro.

Balletimuusika kõlas esmakordselt orkestriteosena 18. veebruaril 1914. aastal Peterburi Filharmooniaorkestri ja dirigent Sergei Koussewitzky esituses. ERSO on Stravinski „Kevadpühitust“ esitanud Roman Matsovi (1957), Neeme Järvi (1963), Eri Klasi (1982), Peeter Lilje (1986), Arvo Volmeri (1992, 2014), Martin Fischer–Dieskau (1995), Nikolai Aleksejevi (2001, 2005, 2017), Lilyan Kaivi (2005) ja Olari Eltsi (2012) juhatusel.

Maia Lilje

AGE JUURIKAS on orkestraalse ja sugestiivse esitluslaadiga soolopianist ning kammermuusik, kes ühendab endas Euroopa ja Venemaa klaverimängu traditsioone. Samuti on ta kirklik pedagoog, kellel on õpilasi nii Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias kui ka Tallinna Muusika- ja Balletikoolis. Ta on esinenud soolokontsertidega ja kammerkoosseisudes mitmete eesti ja välismaiste tuntud interpretidega pea kõikjal Euroopas ja Põhja-Ameerikas ning soleerinud mitmete orkestrite ees solistina (sh ERSO, TKO, PLO, Läti Riiklik Sümfooniaorkester, Leedu Riiklik Sümfooniaorkester, Ukraina Rahvuslik Akadeemiline Sümfooniaorkester). Ta on teinud koostööd selliste dirigentidega nagu Neeme Järvi, Kaspars Putniņš, Arvo Volmer, Risto Joost, Kaspar Mänd jpt.

Age Juurikas. © SADU.

Age Juurikas on pärjatud mitmete väärivate auhindadega nii Eesti kui ka rahvusvahelistel konkurssidel. Samuti on ta pälvinud mitmeid mainekaid preemiaid nagu näiteks Neeme Järvi nimeline preemia (2003) ja Eesti Kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia „Age Juurikas kui aktiivne ning isikupärane solist ja ansamblipartner“ (2014). 2023. aastal pälvis ta Eesti Interpretide Liidu aastapreemia.

Age Juurikas alustas muusikaõpinguid 4-aastaselt Tallinna Muusikakeskkooli eelklassis. Lõpetanud sama kooli 1998 professor Toivo Nahkuri klaveriklassis, suundus ta edasi Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiasse ja jätkas õpinguid professor Peep Lassmanni juhendamisel. Samaaegselt õpingutega Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias täiendas ta end vahetusüliõpilasena Helsingis Sibeliuse akadeemias (professor Liisa Pohjola ja professor Matti Raekallio juhendamisel) ja Karlsruhe Kõrgemas Muusikakoolis (professor Kalle Randalu juhendamisel). 2003–2007 õppis ta Moskvas Tšaikovski nimelise konservatooriumi aspirantuuris professor Vera Gornostajeva ja tema assistentide Sergei Glavatskihi, Darja Petrova ning Maksim Philippovi juhendamisel. Olulise õpetaja ja nõuandjana on tema kõrval olnud ka professor Matti Reimann.

Age Juurikase lemmikrepertuaar pärineb 20. sajandi esimesest poolest, ent ta huvitub ka kaasaegse muusika esitamisest ja teeb koostööd mitmete heliloojatega. Oma kontserdikavasid kujundades on ta püüdnud ujuda vastuvoolu – mitte jääda klassikaliste paljumängitud teoste raamistikku, vaid leida oma kavades alati koht värskemale ja vähemesitatud muusikale.

Ta on osalenud mitmetes suuremahulistes kaasaegse muusika projektides nagu Grisey „Vortex temporum“, Stockhauseni „Mantra“ ja Toivo Tulevi klaverikontserdi „Nada“ ning Tatjana Kozlova–Johannese klaverikontserdi „Blow Your House Down“ esiettekanne. Age Juurikas on salvestanud ERRi arhiivi kõik Mart Saare klaveriprelüüdid, Skrjabinini ja Albénize klaveriteoseid ning erinevates koosseisudes uuemat eesti kammermuusikat.

Alates aastast 2017 on Age plaadifirma ERP artist. 2018. aasta alguses ilmus temalt debüütalbum „The Soul of Fire“, mis pälvis aasta parima kammermuusikaalbumi tiitli. Age Juurikas on klaverifestivali „Eesti Klaverisuvi“ algataja ja kunstiline juht.

Bas Wiegerts. © Florian Gansmeier.

BAS WIEGERS on tänu oma kaasahaaravale energiale ja avatusele üks meie aja põnevamaid dirigente. Mitmete Euroopa sümfooniaorkestrite ja solistidega ning paljudes ooperiteatrites üles astunud Wiegerts katab meisterlikult spektri barokist tänapäeva muusikani.

Wiegersi teisel hooajal Müncheni kammerorkestri kaadirigendina väljendub just tema programmiline mitmekesisus — Haydni, Weilli ja Dutilleux' teostest kuni Márton Illési ja Chaya Czernowini uute kontsertide esiettekandeni. Hooajal 2023/24 juhatab Bas Wiegerts esimest korda ka Kuningliku Concertgebouw' orkestri sarjakontserte; lisaks astub ta esimest korda Belgia Rahvusorkestri, Viini Raadio Sümfooniaorkestri (Claudio Abbado kontsert) ja Poola Raadio Riikliku Sümfooniaorkestri ette.

Varasemad koostööpartnerid kutsuvad Bas Wiegertsit hea meelega tagasi. Ta on mitmel korral dirigeerinud Opéra national de Lorraine'is (Britten, Mozart), Klagenfurti teatris (Haas, Sciarrino) ning osalenud sellistel festivalidel nagu November Music, Holland Festival, Wiener Festwochen, Praha Kevadfestival, Huddersfield Contemporary Music Festival, Aldeburgh Music Festival, Ruhrtriennale ja Acht Brücken Kölnis.

Bas Wiegerts on hinnatud koostööpartner sellistele heliloojatele nagu Georges Aperghis, Georg Friedrich Haas, Helmut Lachenmann, Salvatore Sciarrino ja Rebecca Saunders.

Praeguste projektide raames sukeldub Bas Wiegers regulaarselt sügavale partituuride maailma: oma taskuhäälilingus „The Treasure Hunt“ annab ta kuulajatele isikliku ülevaate oma tööprotsessist dirigendina.

Pärast muusikahariduse saamist Amsterdamis ja Freiburgis alustas Bas Wiegers edukat karjääri viiuldajana, keskendudes vanamuusikale. 2009. aastal sai ta Kersjes Foundationi dirigeerimisstipendiumi ning hiljem töötas ta Mariss Jansoni ja Susanna Mälkki assistendina Kuninglikus Concertgebouw' orkestris, mis veenis teda täielikult dirigeerimisele keskendumata.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 97. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi. ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. Möödunud hooajal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. Samuti toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskeimad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 2. veebruaril 2024:

I VIUL

Triin Ruubel
Marge Uus
Kristiina Aimla
Kätlin Ivask
Astrid Muhel
Hanna-Liis Nahkur
Tõnis Pajupuu
Merje Roomere
Piret Sandberg
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Liis-Helena Väljamäe

II VIUL

Kaido Välja
Marlis Timpmann
Elisabeth Härmand
Kristel Kiik
Triin Krigul
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Varje Rimmel
Leevi Rosin
Mari-Katrina Suss
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Žigurs
Kaja Kiho
Sandra Klimaitė
Mairit Mitt-Bronikowska
Martti Mägi
Juhan Palm-Peipman
Liisi Rusnak
Julia Širokova
Kristiina Välja

TŠELLO

Indrek Leivategija
Andres Alexander
Metspalu
Riina Erin
Tõnu Jõesaar
Levi-Danel Mägila
Katrin Oja
Margus Uus
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Mati Lukk
Madis Jürgens
Imre Eenma
Xiaonan Nie
Indrek Pajus
Ants Önnis

HARF

Kaisa Helena Žigurs

FLÖÖT

Mihkel Peäske
Mari-Liis Vind
Linda Vood
Janika Lentsius
Heili Rosin-Leivategija

OBOE

Guido Gualandi
Giselle Gabriels
Aleksander Hännikäinen
Heli Ernits
Tõnis Traksmann

KLARNET

Soo-Young Lee
Mirjam Avango
Valeri Leviand
José Carlos Domínguez
Almela
Helena Tuuling

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Francesco Pio Russo
Viktorii Sainenko
Kristjan Kungla
Kaido Suss

METSASARV

Ye Pan
Mattias Vihmann
Kalmer Kiik
Kalle Koppel
Tõnu Künnapas
Artur Reinpõld
Kalervo Kulmala
Nikita Matsuk

TROMPET

Indrek Vau
Villem Süvari
Erki Möller
Ivar Tillemann

Karl Kivi
Peeter Margus

TROMBOON

Andres Kontus
Väino Põllu
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats
Cornelius Jacobeit

TIMPANID

Maarja Nuut
Kentaro Yano

LÕÖKPILLID

Kaspar Eisel
Vambola Krigul
Terje Terasmaa
Lauri Metsvahi

TŠELESTA

Kärt Ruubel

SA ERSO juhatus liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja müügijuht

Signe Vaiknemets

Maine- ja

kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personaliijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

RÉMY MARTIN

XO
THE OPULENCE OF
AN EXTRA-OLD COGNAC

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga.
Alkohol võib kahjustada teie tervist.

KUTSUME KUULAMA

DONDERER JA SCHUBERT

N, 8. VEEBRUAR KELL 19, VÄNDRA KULTUURIMAJA LÜDIGI SAAL

R, 9. VEEBRUAR KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Fanny Mendelssohn. Avamäng C-duur

Wolfgang Amadeus Mozart. Viulikontsert nr 5 A-duur, KV 219

Franz Schubert. Sümfoonia nr 4 c-moll, D 417

FLORIAN DONDERER viiul, ERSO

Muusikahommik ERSOga Paides

P, 11. VEEBRUAR KELL 11, PAIDE MUUSIKA- JA TEATRIMAJA

Kontserdil kõlab meeleolukas ja virtuoosne prantsuse muusika ning lugude vahele räägivad muusikud oma põnevatest pillidest ja nii muusika mängimisest kui ka selle kuulamisest.

HELI ERNITS oboe, JOSÉ CARLOS DOMÍNGUEZ ALMELA klarinet, KRISTJAN KUNGLA fagott

VOLMER JA MAHLER

N, 15. VEEBRUAR KELL 13 (SÜMFOONILINE LÕUNA), ESTONIA KONTSERDISAAL

R, 16. VEEBRUAR KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Arvo Pärt. „Swansong“

Benjamin Britten. Viulikontsert, op. 15

Gustav Mahler. Sümfoonia nr 6 a-moll

BENJAMIN BEILMAN viiul, ERSO, dirigent ARVO VOLMER

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

ERSO.TV